

τεροι τὰς διατριβάς ἐποιούντο εἰς τὰς διαφόρους πόλεις, «*Βαρούσι*» καὶ «*Βαρός*» ἐπὶ τὸ βαρβαρικώτερον, ὅπως καὶ σήμερον πολλαχοῦ τῶν πόλεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας οὕτω καλοῦνται, τοῦλάχιστον ἐν Ἡπείρῳ, γίνεται διάκρισις καὶ σήμερον διὰ τοῦ ὀνόματος «*βαρόσι*», τῆς τῶν εὐπορωτέρων συνοικίας, καὶ τοὶ περιεχούσης καὶ πενεστάτους οἰκήτορας ἐνίοτε.

§ ΙΖ'. Σημειωτέον δ' ἐνταῦθα, ὅτι ὅσαι τῆς Ἀβίας ἐπιγραφαὶ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Βοικχίου ἐν τῷ «*Corpus inscriptionum graecarum*», νῦν δὲν σώζονται, τοῦλάχιστον ἐγὼ ἐπισκεφθεὶς κατ' αὐτάς τὴν «*παληό-χωραν*», οὐδεμίαν ἀπῆντησα, καίτοι ἀνερευνήσας πολλαχοῦ περὶ αὐτῶν. Τοῦτο δὲ συνέβη διότι οἱ περίοικοι ἐν αὐτῇ τῇ θέσει τῆς ἀρχαίας πόλεως οἰκίας οἰκοδομοῦντες νῦν ἐντοιχίζουν τοὺς, ἐν οἷς αἱ ἐπιγραφαὶ, λίθους, καὶ οὕτω καταστρέφονται· πολλάκις δὲ συντρίβουσιν αὐτοὺς οἱ τέκτονες διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Οὕτω πως εὗρον ἐντετοιχισμένην καὶ ἐν τῇ νεοδημητῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Σταυρέα τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφὴν, ἣν νομίζω ἀδημοσίευστον ἔχει τοῦδε, καὶ διὰ τοῦτο ἔκρινά καλὸν νὰ παραθέσω ἐνταῦθα. Ἔστι δὲ ἡδε·

=Πρατόνικος

Καρχίππαν

Ἀριστεά τὴν

Ἐγγονον.

Ἐγκεχάραται δ' ἐν στήλῃ, ἐπιταφίῳ, ὡς εἰκάζω, κειμένη πρότερον ἐν παρακειμένῳ ἄντρῳ τῶν Νυμφῶν, μεταβληθέντι ἐν ἐποχαῖς χριστιανικαῖς, ὡς εἴθισται, εἰς χριστιανικὸν ναόν, μετονομασθέντα «*ναὸν τῆς ἁγίας Παρασκευῆς*», ἄγνωστον πότε· φυλάττει ὁμοῦ καὶ σήμερον τὴν ὀνομασίαν «*ἁγία Παρασκευῆ*» τὸ ἄντρον τοῦτο. Ἐντεῦθεν μετηνέχθη καὶ ἐτέθη παρὰ τὸ ἀνώφλιον τῆς θύρας ὁ λίθος ὑπὸ τῶν τεκτόνων ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Σταυρέα, δεξιὰ τῷ εἰς αὐτὴν εἰσιόντι· ἐπεὶ δὲ ὁμοῦς ἦν πολὺ ὑψηλὰ, μὴ οὕσης ἔτι κλίμακος κατηρτισμένης, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταμετρήσω αὐτόν, ὡς ἔδει. Ὡς ἐκ τῆς παλαιογραφίας φαίνεται οὕσα ἡ ἐπιγραφὴ ῥωμαϊκῶν χρόνων καὶ δὴ τῶν Αὐτοκρατορικῶν Μ. Χ.

§ ΙΗ'. Ἐν τῇ «*παληό-χωρᾳ*» ὑπάρχει διασωζομένη καὶ ὑπόνομός τις τῆς ἀρχαίας πόλεως πρὸς τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης τὴν διέξοδον ἔχουσα. Περὶ αὐτῆς συντηρεῖται παρὰ τῷ λαῷ νῦν ἡ ἐξῆς δημώδης παράδοσις· «εἰς Παληό-χωραν νῆαν καιρὸ ὑπῆρχε ἓνα βασιλόπουλο, τὸ ὅποιον ἀγαποῦσε

» βασιλοπούλαν εὐμορφὴν πᾶν τὸν ἥλιο, κ' εὐρίσκονταν εἰς τὴν » Κορώνῃ ἢ βασιλοπούλα, ὅπου ἤτονε κλεισμένη εἰς ἓνα πύργον ὑψηλὸν ἀπὸ τὸν πατέρα της γιὰ νὰ μὴ τὴν ἰδῇ κατέ- » ντας· ἔμαθε τὸ βασιλόπουλο τῆς παληό-χωρας τὰ τρεχοῦ- » μενα τῆς βασιλοπούλας εἰς τὴν Κορώνῃ, καὶ ἐπειδὴ ἦτο » δύσκολον νὰ πηγαίῃ φανερὰ σὲ δ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, κα- » τέβαινε τὴν νύχτα εἰς τὸ περιγιάλι διὰ τῆς ὑπόνομου (μπο- » δροῦμ τουρκιστί) ἔμβαινε σὲ πλοῖον, περνοῦσε τὴν θάλασσαν, » ἔφθανε σ' τὴν Κορώνῃ, ἐντάμῳνε τὴν βασιλοπούλαν, καὶ » πρὶν κρούσῃ ὁ ἥλιος σ' τὰ βουνά, ἐγύριζε πίσω σ' τὴν πα- » ληό-χωραν, καὶ τὰ ὅμοια. — Ἀντικρὺ τῆς Παληό-χωρας κεῖται ἡ Κορώνῃ, καὶ ἐντεῦθεν νὰ περάσῃ τις ἀντικρὺ εὐκό- » λως δύναται διὰ πλοίου ἀπάραντος ἐξ Ἀβίας καὶ διαπλεύ- » σαντος τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ταχέως, οὐρίου πνέοντος.

§ ΙΘ'. Ὁ Μελέτιος περὶ Ἀβίας γράφει τάδε· «*Νάπαι, Ἀ- » βέα ἢ Ἀβία πόλις ἐπὶ θαλάσῃ 20 στάδια ξέμακρα τῶν » Νάπων, ἐκαλεῖτο πρότερον Ἰη*»¹ Καὶ παρακατιῶν ὁ αὐτὸς λέγει περὶ τῆς Ἀβίας· «*πρὸς τὴν ἀκροθαλασσίαν εἶναι χώρα » σμικρά, ἥτοι τόπος α' Ρόδον*» λεγομένη, εἰ. τὴν ὁποίαν ἡ- » σαν Νάπαι· Ἀβέα, ἥτις μετρεῖται τῆς Μεσσηνίας, ὡς εἴρη- » νται, ὅπου καὶ τοιαύτη ἐπιγραφὴ κεῖται· «*Αὐτοκράτορα » Καίσαρα Σεβαστὸν Τραϊανόν, Ἀδριανόν, θεοῦ Τραϊανοῦ » νιδόν, θεοῦ Νεροῦ νιδόν ὑπατορ, ἡ πόλις τῶν Ἀβειῶν » κατὰ τὸ ἀρχαῖον δόγμα ἀνέθηκεν ἐπίγραμμα Ἐταῖος » Δαίμονος τοῦ Ἀρισταία*»² Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη σήμερον οὐ σώζεται, ὡς καὶ ἄλλαι καταστραφεῖσαι, δι' ὃν λόγον ἀ- » νωτέρω ἐξεθέμεθα· μόνον παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι τὸ ὄνομα » «*Ἀρισταία*» γράφεται διὰ τοῦ αἰ, ἐνῷ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπι- » γραφῇ, περὶ ἧς ἀνωτέρω λόγος, ἀπαντᾷ διὰ τοῦ ε, οἷον «*Ἀ- » ριστέα*», καὶ μοι δοκεῖ τὸ δεύτερον ὀρθότερον· ἐπεὶ δὲ πάντα » τὰ εἰς «*αεας*» λήγοντα πρωτόκλιτα διὰ τοῦ ε γράφονται. Τὸ » ὄνομα «*Ἀριστεά*» (θηλ. γένους) ἀπαντᾷ καὶ σήμερον ἐν τῷ » δήμῳ Ἀβίας ἐπὶ ὀνομασίας γυναικῶν.

§ Κ'. Ἐκ πάντων τῶν παρὰ Μελετίῳ ἀναφερομένων περὶ Ἀβίας ἐξάγεται τὸ ἐξῆς πόρισμα· ὅτι ὁ Μελέτιος περιέπεσεν εἰς σύγχυσιν περὶ τοῦ «*Ρόδου*», παρ' ᾧ ὁ τοῦ Ἀσκληπιά- » δου Μαχάκωνος τάφος κλ. ἢ δὲ σύγχυσις προῆλθεν ἐκ τῆς ἐ- » σφαλμένης ὑπ' αὐτοῦ ἐρμηνείας τοῦ Πausανίου, λέγοντος, ὅτι » καὶ ἐν Ἀβίᾳ ὑπῆρχεν «*Ἡράκλειον ἐπιφανές, καὶ Ἀσκλη- » πιεῖον*». (Pausan. ἐνθ' ἀνωτέρ.). Διότι ὑπῆρχε καὶ ἐν Ἀβίᾳ » Ἀσκληπιεῖον, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι καὶ τὸ περιλάλητον » «*Ρόδον*» ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ· ὁ Pausanίας λίαν ἐπισταμένως » ποιεῖται τὰς ἀπαιτουμένας τῶν ἱερῶν διακρίσεις διὰ κατα- » λήλων ἐπιθέτων καὶ προσδιορισμῶν, οἵτινες τῷ ὀξυδερκεῖ ἐπι- » στήμονι καὶ προσεκτικῷ παρατηρητῇ οὐδεμίαν καταλείπου- » σιν ἀμφιβολίαν καὶ ἀσάφειαν, ὅσας μάλιστα οὗτος εἰς ἐπι- » τοπίους ἐρεῦνας καὶ παρατηρήσεις ἐπιδίδοται· οὕτω π. χ. » περὶ τοῦ Ἡρακλείου τῆς Ἀβίας ὁ Pausanias διὰ τοῦ ἐπιθέ-

1) Γεωγραφ. Μελετ. Κεφάλ. ιθ'. σελ. 373. ἔκδ. Βενετίας 1728.

2) Ὁ αὐτὸς αὐτόθι κεφ. Κ'. σελ. 374.